

avotakka

Joulun rauhaa

N:o 12 JOULUKUU 1970 IRTONUMERO 3,80 (sis. lvv.)

Tarkoituksena oli löytää oma tontti. Sille piti rakentaa oma talo, suunnittelijana Eero Aarnio. Mutta tutustuminen yli kuuteenkymmeneen enemmän tai vähemmän vaikeaan tonttiin Helsingin ympäriltä aiheutti myönnytyksen: vanha talo, uusi sisustus. Talo sopii elämiseen ja asumiseen, siinä on paljon tilaa. Eikä sen arvoa vähennä se ettei se suinkaan edusta suomalaisen arkkitehtuurisuunnittelun kärkipäätä.

Eero Aarnio, maankuulu suunnittelija, ei asu pillereitten, pallojen eikä pastillien modernissa maailmassa, ei uutuuttaan uhkuvassa talossa. Hän valitsi vanhat kehykset uusille ideoille ja kompromissi onnistui oikein hyvin.

PUNAINEN & PYÖREÄ

TEKSTI / SINIKKA SALOKORPI
KUVAT / KARI HAAVISTO

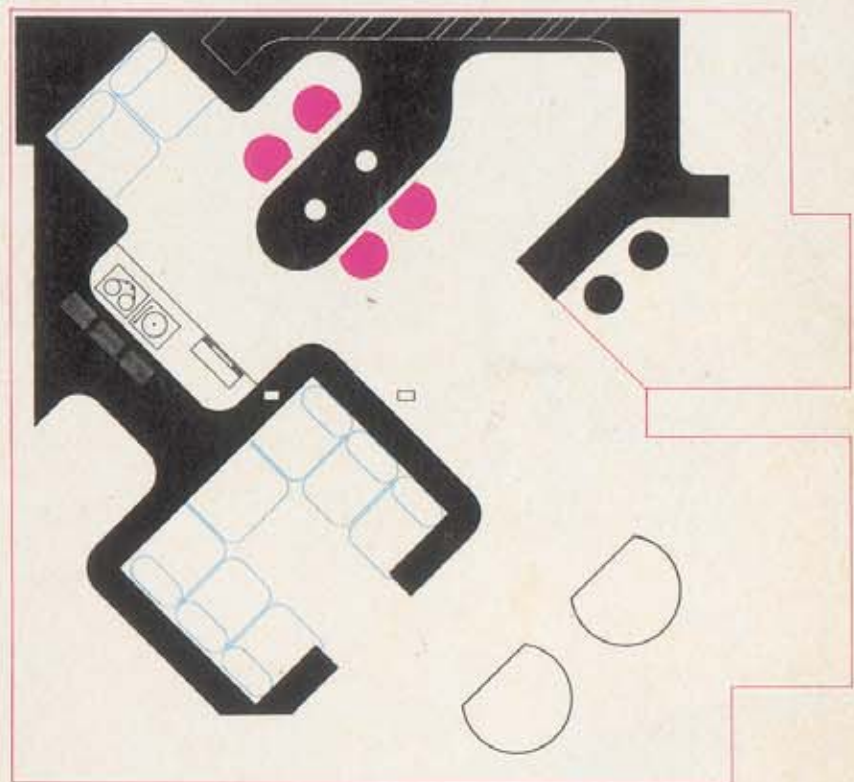
1. Kymmenen vuotta vanhan puurakenteisen talon sisällä tehtiin suuria muutoksia. Olohuoneen kattopalkit peitettiin mäntylaudalla, samalla kattoa laskettiin 40 cm. Kellastuneet lattialaudat höylättiin ja lakattiin. Yhdelle sei-

nälle tehtiin rivi uusia ikkunoita, sama seinä myös paneloitiin valikoimattomalla mäntylaudalla. Tällainen mänty on elävää ja jännittävää: lapset löytävät nallen naamoja ja muita ystäviään lautojen oksakohdista.

2. Olohuoneen muut seinät maalattiin valkoisiksi, ikkunanpuiteet tummansinisiksi, lämpöpä-

terit punaisiksi. Ja tämä väriskaala kulkee kautta koko talon, kaikissa huoneissa enemmän tai vähemmän hallitsevana. Terrasille avautuvan ikkunaseinän pikkuikkunoissa ovat kiinteät puiset säleät, isoissa alas laskettavat tummansiniset paperiverhot. Olohuoneen yhtä ja samaa huonekalua hallitsee yksi ja sama muoto, pyöreys.

"Tila näyttää usein enemmän tilalta, kun sen katkoo."

3. Olotilan keskellä ovat kaksi puupilaria päällystettiin ruostumattomalla teräslevyllä. Pilareita ei voitu poistaa, sillä ne kannattavat kattoa. Ruokapöydän ympärillä ovat Eero Aarnion suunnittelemat Flamingo-tuolit. Vihreät "sohvat" on rakennettu Metsovaaran Tupuli-nimisellä kankaalla verhotuista vaahtomuovi-dacrontyynyistä. Olohuoneen sähkötyöt ovat olleet nerokkaan yksinkertaiset. Katon sokeripalan tilalle on kiinnitetty 3-haarainen kosketin, viiteen eri kohtaan mistä sitten kolmen eri valaisimen johdot voidaan vetää mihin halutaan. Valon sytyttäminen ja katkaiseminen toimii tavallisesta katkaisimesta. Sähkö-

johtoa ei kannata hävetä eikä piilottaa, se kuuluu huoneeseen tärkeänä osana.

Aarnioiden olotilaa katsellessa tulee mieleen kysymys, onko tämä hyvä ratkaisu, ja millainen olisi paras ratkaisu. Eero Aarniolta tulee yksinkertainen ja selkeä vastaus:

"Sellainen sisustus on paras sisustus, missä ihminen itse todella tuntee viihtyvänsä."

4. Vanhat viihdytyskoneet jo edellisten kotien ajoilta on tuotu uuteen tasoon: levysoitin, nauhuri ja radio omaan tasoonsa. Levyille on rakennettu omat urat, joissa ne säilyvät ehjinä oikeassa asennossa.

"Kaupunkiasumista maaseudun eduin."

5. Olotilan välittömässä yhteydessä on "baari", työpaikka, sömispaiikka, kirjoitusbaari. Etenkin perheen lapset mielellään istuvat sen ääressä piirtämässä tai askartelemassa. Baarin kohdalla olohuoneen kattoa laskettiin peräti 60 cm, ja lattiaa korotettiin.

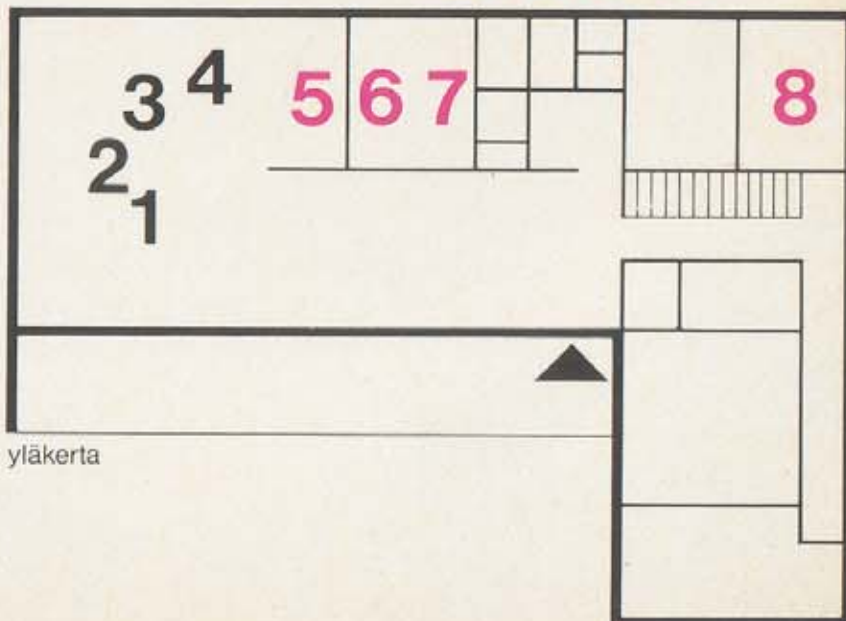
Olohuoneen sokkeli on tummansiniseksi maalattua lastulevyä. Kasinojat, pöytä- ja baaripöytäsovat ovat valkoisella iki-levyllä päällystettyä kimpeä.

6. Baarin välittömässä yhteydessä on keittiö. Keittiön vanhoissa kaapeissa oli niin kauniit suhteet, ettei kaappeja tohdittu purkaa. Vanhat vetimet uusittiin, kaapit maalattiin sisältä tummansinisiksi (hyvä tausta astioille ym.). Päältä ne ensin paklattiin ja sitten maalattiin punaisella. Kattoa laskettiin ikkunan ylärajaan saakka. Katto on musteensinisellä petsattua mäntylautaa.

Taustalla näkyy osa yhdistettyä ompelu-, mankeli-, vieras- ym. huonetta. Keittiön oven yläpuolelle tehtiin lokerosto pulloja varten. Keittiön vieressä heti käytävästä vasemmalle on kunnollinen ruokakomero, jonka koko on noin 1 x 2 m. Usein tällaiset komerot poistetaan remontin yhteydessä, mutta näin ei saisi aina tehdä. Keittiöhän on aikamoinen työpaja, jossa on valtavat määrät kaikenlaisia tarvikkeita, ja enimmäkseen sellaisia, joita ei voi piilottaa kaappeihin eikä mielellään pidä esilläkään. Tällainen vanha komero, joka vielä pysyy riittävän kylmänäkin, on erinomainen apu nykyisten keittiöiden yleensä riittämättömän työtilan lisääjänä.

7. Eero Aarnion kauan sitten Laukaan Puulle suunnittelema pirttikalusto on maalattu punaiseksi. Eikö vain tämä vanha pirttikalustomalli näytäkkin upouudelta muututtuaan lakatusta luonnonvärisestä raikkaan punaiseksi? Keittiön koneet uusittiin: liesi, liesituuletin, astianpesukone ja pakastin-jääkaappiyhdistelmä, kaikki nuo tarpeelliset keittiössä työskentelevän aikaa ja vaivaa säästävät apulaiset. Pesupöydän vanhan ruostumattoman pöydän tilalle rakennettiin iki-levyllä päällystetty taso, johon upotettiin kaksi teräsallasta. Vanhojen kaappien yläpuolelle rakennettiin avohyllyä.

8. Eero Aarnion oma työhuone on maalattu kauttaaltaan valkoiseksi, lattiaa myöten. Näin värit tulevat esiin paremmin mallikapaleista. Punainen ympyrä työtasoa vastapäätä ei ole yksinomaan koriste: se heijastaa silmille miellyttävää valoa. Ja kuuluisa tuolinsuunnittelija istuu — taas punaiseksi maalatussa — vanhassa pirttituolissa uusia ideoita miettiessään. Työtaso on päällystetty valkoisella muovilakerilla. Keltaisen aputason toinen pää lepää valmiina saatavan naula- ym. tarpeellisen laatikoston varassa.

yläkerta

12

"Jos itse haluatte lastenhuoneen ikkunaan valkoisen sälekaihtimen, ja lapsi haluaa sinne kukkaverhot, niin antakaa ihmeessä lapselle ne kukkaverhot. Hänenhän huone on."

9. Makuuhuoneet rakennettiin uudelleen. Peruselementti on sänky, jota ympäröivät monet kaapit ja hyllyt. Pääty mitoitettiin Sarviksen muovisten varastolaatikoiden mukaan ja rakennettiin kimpilevystä. Erinomainen ja huokea ratkaisu: jokaisen laatikon päällä on asianomaisen henkilön ja laatikossa säilytettävien tarvikkeiden nimilappu. Oikealla näkyvä suuri peili tekee makuuhuoneen avarammaksi kuin se todellisuudessa on. Peilin pintaan leikattiin reikä sähkökatkaisinta varten. Peilinurkassa seisoo vanhan saunajakkaran mallikappale.

10. Vuodetta vastapäätä on peili-pöytä, jonka laatikosto tehtiin ruotsalaisista sisustuslaatikoista. Metsovaaran kukallinen ikkuna-verho on kuin nimenomaan tehty tätä makuuhuonetta varten. Peilistä heijastuu osa Eero Aarnion tekemää serigrafiaa.

11. Huoneen kattoa madallettiin ja se petsattiin tummansinisellä. Sängynpeitteenä on samaa Metsovaaran kangasta kuin päätyseinässäkin, johon on kiinnitetty Livalin hyvät ja halvat valaisimet. Edellisestä kodista tuotiin vanha kokolattiamatto, joka vähän kuluneenakin vielä hyvin kestää makuuhuoneen vähäistä lattiakulutusta. Päätyseinän yläkomerot tehtiin lastulevystä.

12. Tämä on lastenhuoneen symboli. Ja käytännön kielellä se tarkoittaa sitä, että antaa lasten olla ja elää ja toteuttaa itseänsä niin kuin haluavat. Pieni ikkuna löytyi huoneessa olleesta vaate-

13

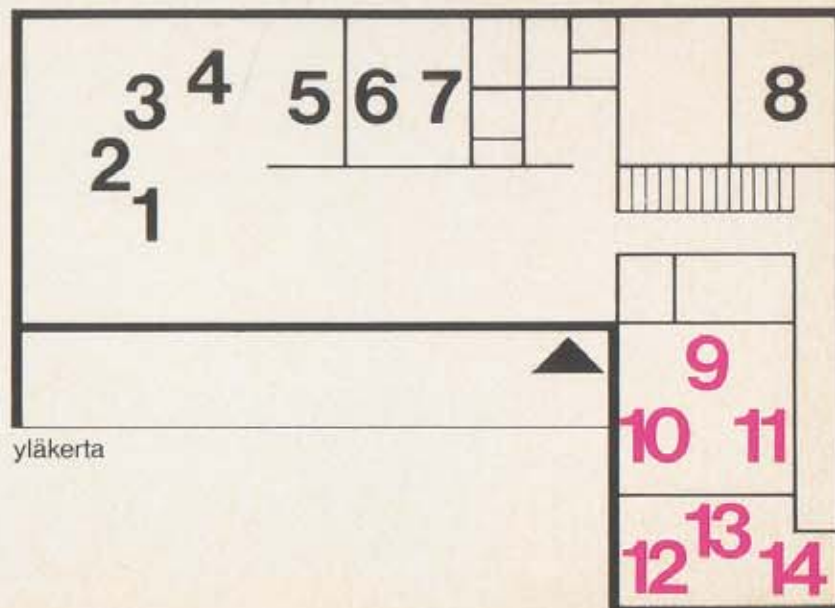
14

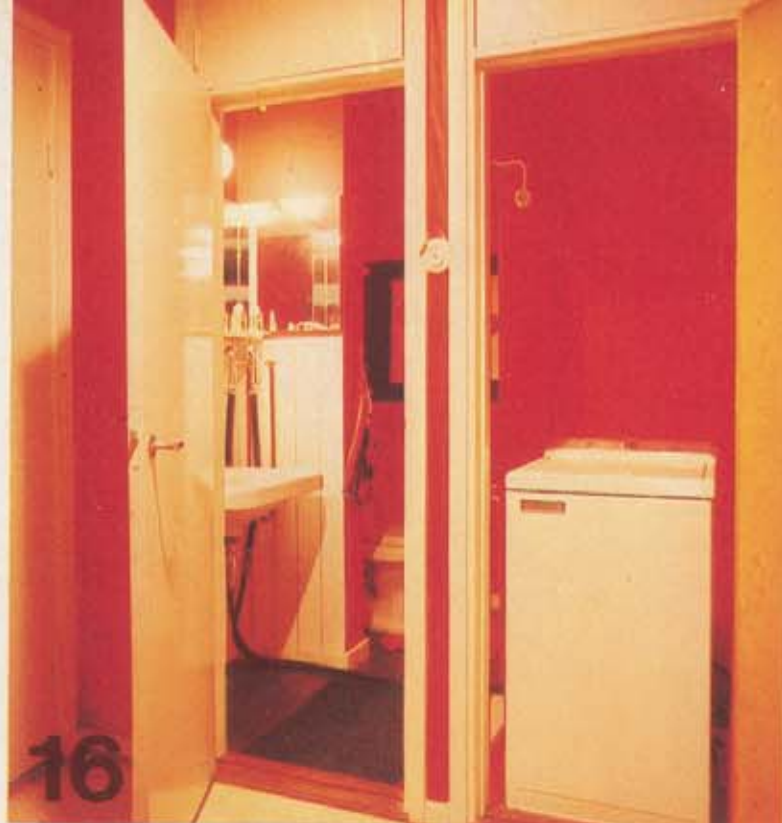
komerosta, joka epäkäytännöllisenä purettiin ja jonka paikalle rakennettiin lasten kirjoituspöytä-tasot.

13. Perheen molemmat tytöt lukevat, piirtelevät, työskentelevät selätysten omien pöytiensä ääressä.

14. Sängyn yläpuolella on hyllykköä, jossa on niin paljon tilaa, että kaikki rakkaat eläimet, nuket, esineet ainakin yrittävät pysyä järjestyksessä. Tilaa vaaditaankin paljon, sillä melkein jokaisella nukella ja nallella on hyvin paljon henkilökohtaista omaisuutta. Isä-Aarnion sitomia pienempiä koulukirjoja myöten.

SEURAAVALLE AUKEAMALLA

"Pyöristetyt muodot hallitsevat myös alakerran saunaosastoa."

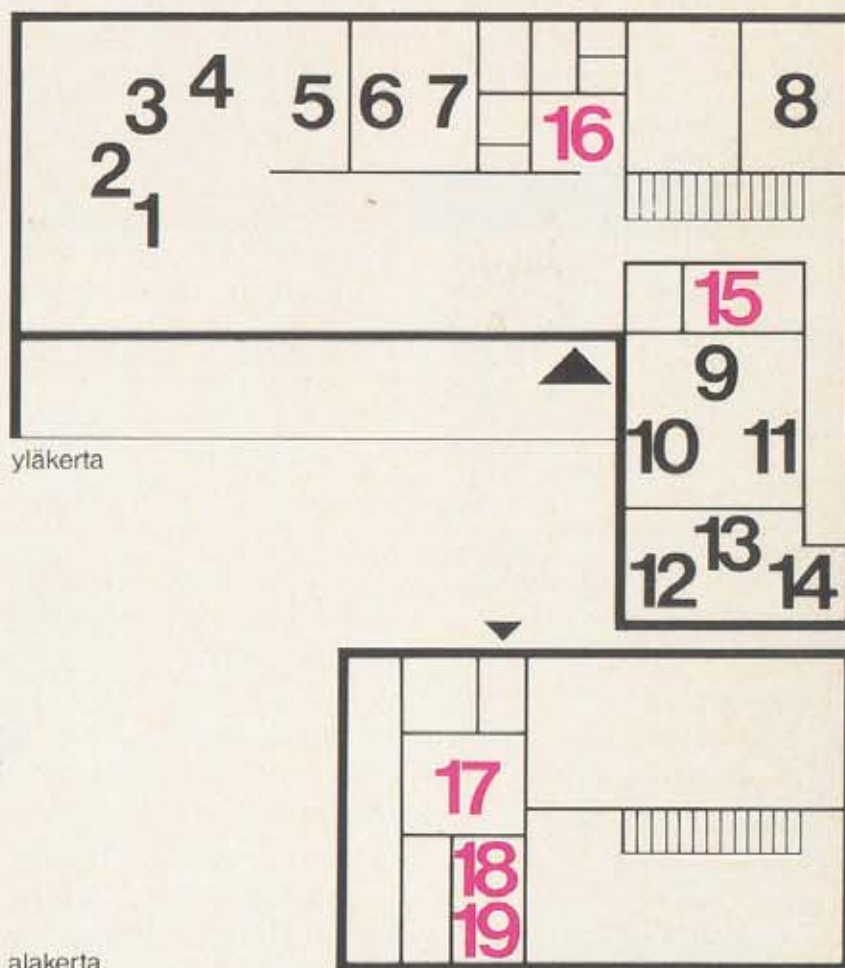
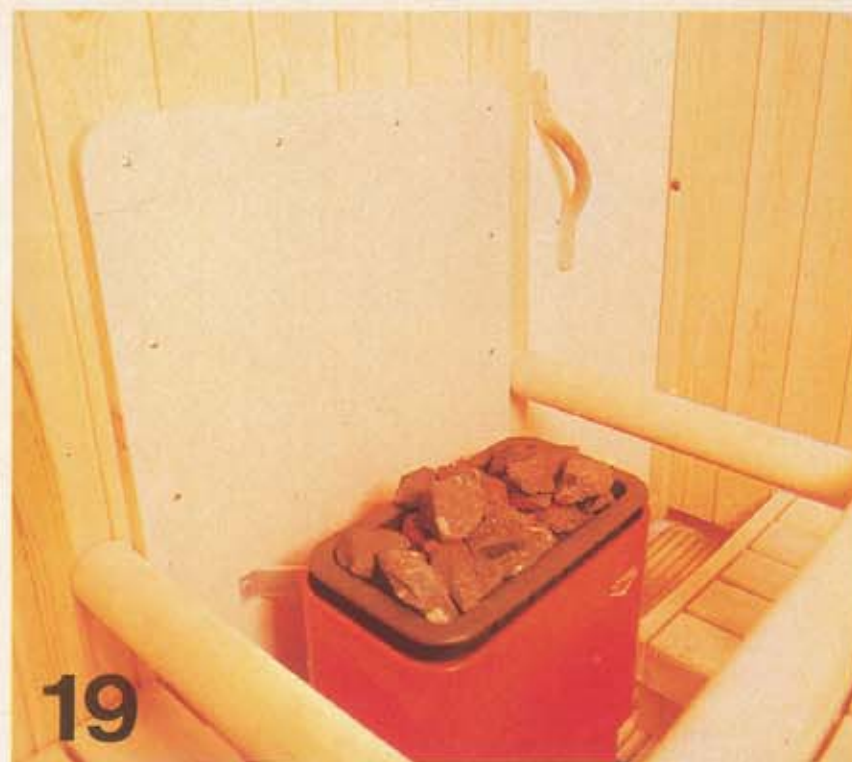

15. Makuuhuoneiden läheisyydessä yläkerrassa on kylpyhuone, jonka katto maalattiin tummansiniseksi peilin yläreunaan saakka. Otsalaudat jäsentelevät pienen tilan. Väärän värinen mosaiikkitaso maalattiin siniseksi.

16. Yläkerran eteisen wc:n ja sen vieressä olleen vaatekomeron välinen seinä poistettiin, ja näin saatiin sopiva paikka pesukoneelle.

17. Alakerran päähuoneita on saunakamari, joka entisestä kylmästä betonitilasta muutettiin tämän näköiseksi. Seinät paneloitiin mäntylaudoilla, vanhan asunon jääkaappi tuotiin alas saunakaljoja varten. Pannuhuoneen oven edessä on tummansininen paperilaskosverho, jolla rautainen palo-ovi on saatu piiloon. Vanhasta asunnosta on tuotu lattiamatto, joka myöhemmin on tarkoitus korvata puuritulällä. Kimpilaatikko on päällystetty 4 cm vaahtomuovilla ja verhoiltu lakkamuovilla, joka on kiinnitetty nitojalla. Tällaisen yksinkertaisen verhoilutyön pystyy suorittamaan helposti itse. Oikealla olevaan peiliikaappiin on sijoitettu valaisin.

18. Aarnioiden muuttaessa taloon ei alakerrassa ollut vielä saunaa, mutta vesi- ja viemärijohtotyöt sekä hormit olivat paikallaan. Tämä helpotti suuresti saunan rakentamista. Eero Aarnio suunnitteli saunan aikaisemmin tekemänsä vientisaunan periaatteiden mukaan. Mukava pyöreä muoto on vallitsevana täälläkin. Valo tulee saunaan kahdesta kohdasta. Toinen puuritulän takaa kostean tilan valaisimesta, jossa on miellyttävä Rosa-lamppu. Toisen kiuasseinän takaa epäsuorasti: pesuhuoneen ritiläikkunoiden takaa tulee ns. varjotonta valoa, joka tulee kahdesta Rosa-lampusta, jotka valaisevat myös pesuhuoneen.

Saunalaudat ovat valikoitua mäntylautaa, sillä oksista tippuisi koko ajan kuumaa pihkaa, lauteet ja jalkatuet ovat haapaa. Lauteet on kiinnitetty suoraan seinään, joten välttyään rumilta kiinnityslautoilta. Lauteiden alla on lämpöpatteri, mikä pitää saunan jatkuvasti lämpöisenä ja ennen kaikkea kuivana. Tuotannollisesti on edullisempaa rakentaa lauteet poikkipäin, koska lyhyttä ja hyvää lautaa on helpompi saada kuin pitkää.

SEURAAVALLE AUKEAMALLA

"Tuoli on sisustus-elementeistä kaikkein kiinnostavin.

Teen kaikista muovista suunnittelemistani istuimista muoviluvahamallin, johon istutan tutut ja tuntemattomat.

Anatomisesti yhdenmukaisesti muotoiltuja ihmisiähän ei olekaan, eikä ihminen sitä paitsi jaksa koko ajan istua samassa asennossa.

Tuolimallin työpiirustusten tekeminen on puhtaasti rutiininomainen suoritus; se tapahtuu työpöydän ääressä. Kolmiulotteinen työskentely on parhain tapa yrittää löytää yleishyvä istumamuoto ja oikea ulkonäkö.

mies siitä syystä, että kun häneen kyllästyy, hänet voi peittää valkoisella maalilla eikä häntä enää sen jälkeen ole. Muisto vain.

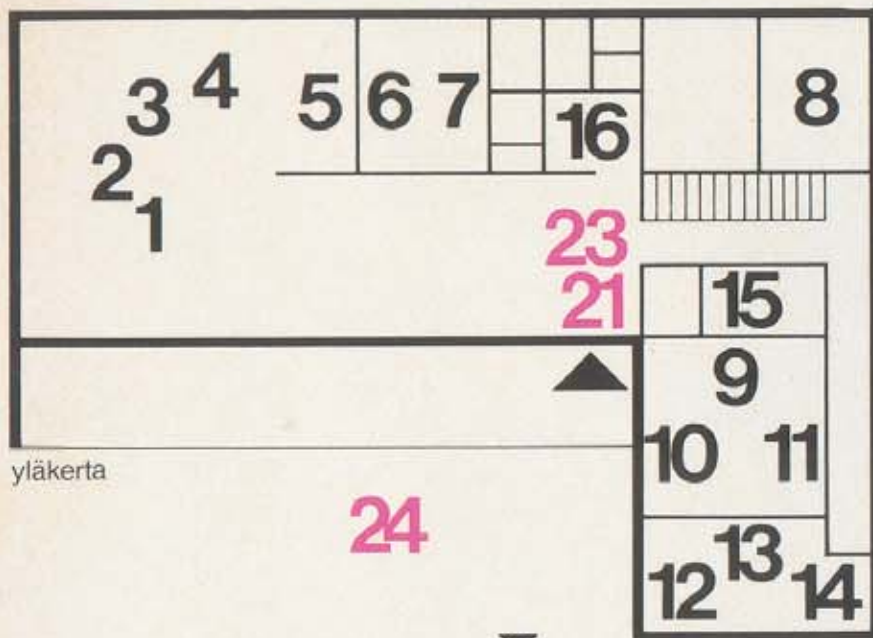
23. Alakerran eteisen vaatehangan varjosta pitää kiinni leppoisaa miestä, kravatti kaulassa ikään kuin eteisvahtimestarin symbolina. Oikealla näkyvän valkoisen muodon salaisuus: suunnittelija Eero Aarnio aikoi tehdä vanhan pallotuolin kuoreen hyvän lattiavalaisimen. Mutta kuinkas kävikään: liian paksuksi tehty kuori ei läpäissyt valonsädeätkään! Tuli koirankoppi.

Alakerran eteistilan lattia on laatoitettu.

24. Ja tältä näyttää vanha talo ulkoapäin. Kodikkaalta ja tavalliselta yhden perheen talolta. Sijainti on hyvä: kaupat ja koulut ovat lähellä, Helsingin keskustasta on matkaa noin 10 km. Ja vähän yli vuoden asumisen jälkeen toteavat Aarniot olevansa tyytyväisiä taloonsa. Heitä eivät häiritse sisälle huoneisiin tulevat oksat ja koivunlehdet, puiden siemenet. Sillä jos sellainen heitä vaivaisi, he eivät olisi ottaneet vapaaehtoisesti perheenjäsenekseen kuvassa näkyvää harmaata möykkyä, jonka oikea nimi on Pavlova au Rose-Loge. Hän on vanha englanninlammaskoira, joka tuntee nimen Tepsu ja on ystävällinen ja huumorintajuinen olento töpöhäntineen, iloisine ilmeineen. Eikä kukaan voi olla vihainen esimerkiksi tällaiselle pienelle remonttiepisodille:

Kun alakerran eteisen tuulikaappi maalattiin, ovi maalattiin punaiseksi. Kukaan ei illalla muistanut sulkea tuulikaappin ja eteisen välistä ovea, kukaan ei muistanut että siellähän se Tepsu useimmiten yönsä nukkuu. Ja niinpä gamulla asteli Eero Aarniota vastaan iloisesti häntäänsä heilutteleva punainen koira, eikä uutta punaista ovea katsoessa voinut muuta kuin todeta: onpa karvain ovi.

Pihamaa on juuri oikea pihamaa niin Tepsulle kuin perheen lapsillekin ja heidän ystävilleen: ei liikoja istutuksia eikä ryytimaita.

yläkerta

alakerta

20. Vanhan talon avoportaavat päällystettiin laudalla ja maalattiin — punaisiksi. Portaiden kaide tehtiin yhdestä kimpilevystä. Kaide on 25 mm kimppeä.

21. Kesällä käytetään tätä sisäänkäyntiä, talvella tullaan taloon alakerran eteisestä. Vasemmalla on omin käsin tehty mallikappale kuuluisaksi ja suosituksi tulleesta pallotuolista, johon on asennettu puhelin. Kaikki Aarnioiden luona asustavat pallot ja pastillit ovat koekappaleita.

22. Tämä reipas ja kiireiseltä vaikuttava mieshenkilö juoksee alakerrasta yläkertaan. Mukava